

Lærlingtida

Opplæringsplan, Opplæringsbok

Brukerstøtte – VG2

Opplæringsplan

- *Opplæringslova og kompetanse mål* indirekte gjennom fagstoffet
- *Betingelser og belønning* → hvordan opplæringsplan og progresjon påvirker lønn og utvikling

Gruppearbeid

- Lag forslag til en mini-opplæringsplan for “brukerstøtte-lærling i en skole”
 - Hvilke oppgaver skal lærlingen lære første måned?
 - Hvilke etter 3 måneder?
 - Hvilke etter 6 måneder?
 - Hvilke etter 12 måneder?

Arbeidstid som lærling

- Følger arbeidsmiljøloven, § 10-4
- Samme regler som ansatte i bedriften
- Over 18 år: kan settes til nattarbeid og overtid
- Under 18 år: strengere regler (ingen nattarbeid/overtid)

Alminnelig arbeidstid

- Maks 9 timer per dag
- Maks 40 timer per uke
- Ofte kortere (7,5 t/dag, 37,5 t/uke) gjennom tariffavtaler
- Ferie: må avtales med lærebørsen

Normalarbeidstid

- Vanligst: mandag–fredag, 08–16
- Kan være avtalt fleksibel tid (f.eks. 09–17)
- Tariffavtaler kan gi kortere arbeidstid

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
00 - 02							X
02 - 04							
04 - 06							
06 - 08							
08 - 10							
10 - 12		Arbeidstid	Arbeidstid	Arbeidstid	Arbeidstid	Arbeidstid	
12 - 14							
14 - 16							
16 - 18							
18 - 20							
20 - 22							
22 - 24							

Fleksibel arbeidstid

- Kjernetid: alle må være på jobb (f.eks. 10–14)
- Fleksitid: kan tilpasse start/slutt
- Avspasering mulig
- Må ikke gi “vesentlige ulemper” for bedriften

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
00 - 02							
02 - 04							
04 - 06							
06 - 08	Fleksitid	Fleksitid	Fleksitid	Fleksitid	Fleksitid		
08 - 10	Kjernetid	Kjernetid	Kjernetid	Kjernetid	Kjernetid		
10 - 12							
12 - 14	Kjernetid						
14 - 16							
16 - 18	Fleksitid	Fleksitid	Fleksitid	Fleksitid	Fleksitid		
18 - 20							
20 - 22							
22 - 24							

Skiftarbeid

- Brukes i industri og døgndrift
- Fordeling av dag, kveld og natt
- Tillegg i lønn for ubekvemme tider
- Vanlig arbeidstid: 35,5 t/uke

Turnusarbeid

- Brukes i helse, service m.m.
- Behovet varierer gjennom døgnet
- Noen uker mange ubekvemme vakter, andre færre
- Lærlinger ofte skjermet for nattevakter i starten

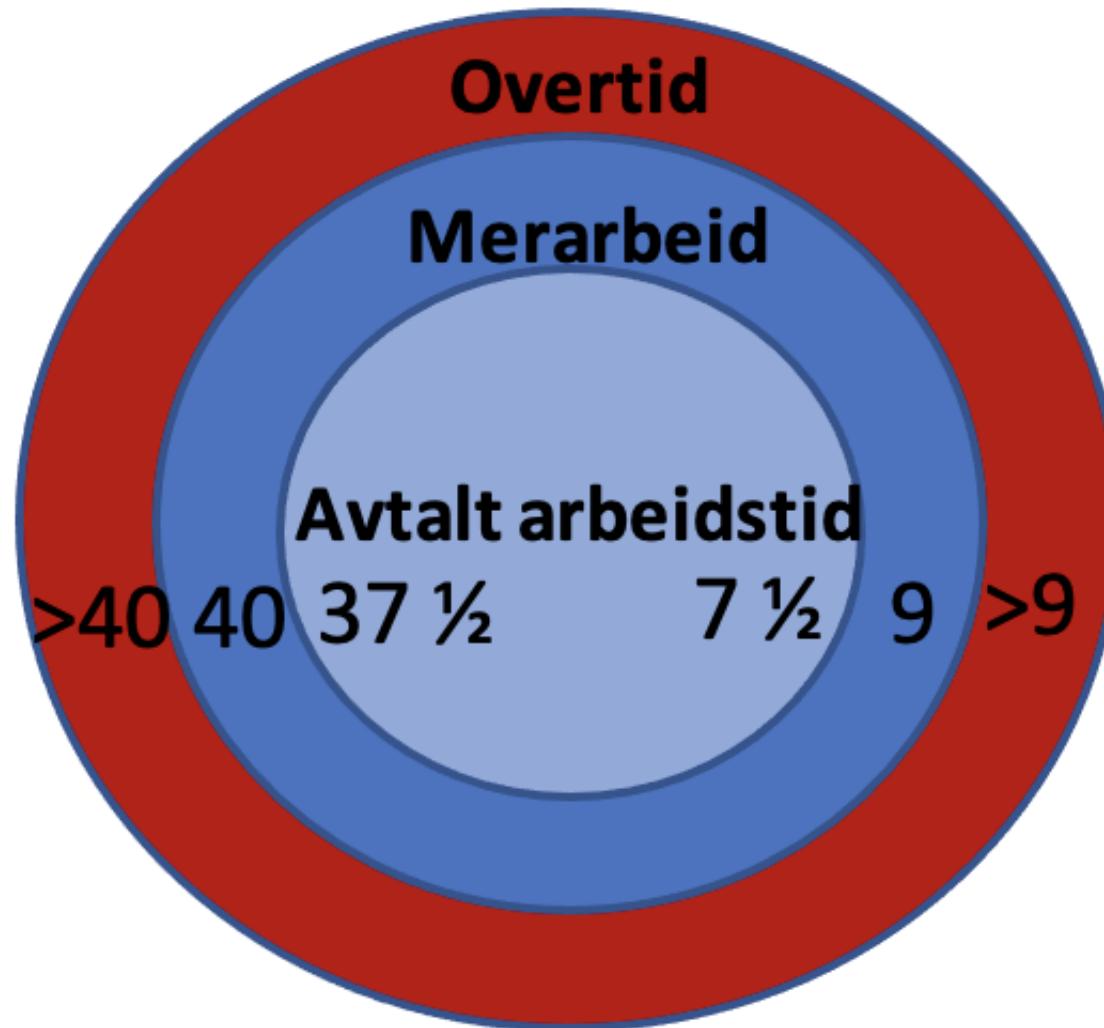
Overtid

- Start: mer enn 9 t/dag eller 40 t/uke
- Kun ved “særlig og tidsavgrenset behov”
- Må avtales med arbeidsgiver
- Kan pålegges av arbeidsgiver i spesielle tilfeller

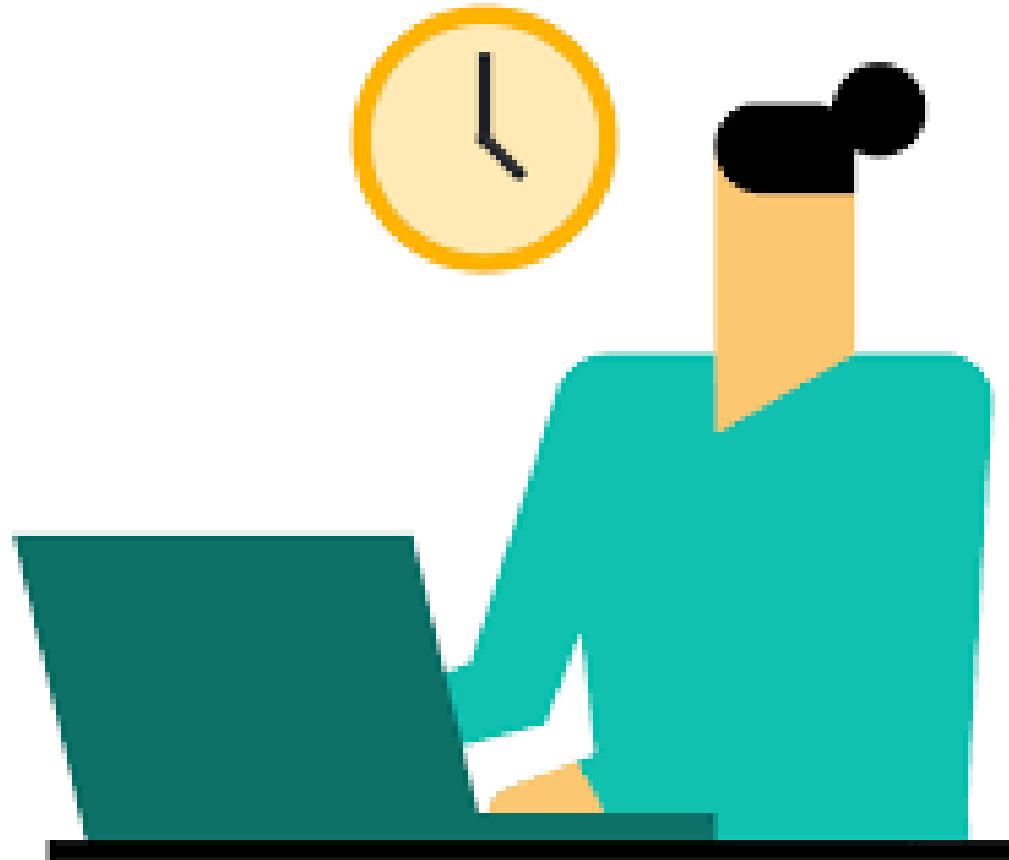
Lønn ved overtid

- Minst +40 % tillegg
- Kan tas ut som avspasering, men tillegg skal utbetales
- Som lærling: ufaglært timelønn + 40 % tillegg
- Eksempel: 200 kr + 40 % = 280 kr/t

Under 18 år

- Ikke lov med overtid
- Ikke mer enn 8 t/dag og 40 t/uke
- Ikke nattarbeid (23–06)
- Arbeid mellom 21–23 = nattarbeid (med noen unntak)

Opplæringsbok

- *Arbeidstid og overtid + Skatt og feriepenger som lærling* → brukes i opplæringsbok som dokumentasjon av timene
- *Lønnsberegning og Regn ut lærlinglønna di* → konkrete oppgaver som kan føres i opplæringsbok

Skatt og feriepenger som lærling

Skatt som lærling

- Lærlinger regnes som ansatte → må betale skatt
- Bedriften trekker automatisk skatt av lønna di
- Du må selv ha gyldig **skattekort/frikort/prosent kort/tabellkort**
- Hvis ikke → kan bli trukket for mye skatt

Frikort

- Hvis du tjener under **65 000 kr/år** (2022-sats) → frikort mulig
- Da trekkes du ikke i skatt
- Tjener du over grensa uten å bytte kort → trekkes 50 %
- Aktuelt hvis du starter lærling på høsten og har lave inntekter tidligere i året

Ferie (regler)

- Ferieloven → minst **25 virkedager ferie** (4 uker + 1 dag)
- Mange tariffavtaler gir **30 virkedager (5 uker)**
- Tre uker sammenhengende ferie i perioden **1. juni–30. september**
- Ferie må avtales med arbeidsgiver

Ferie og lærlinger

- Som ny lærling: har rett til ferie, men ikke alltid **lønnet ferie** første året
- Du opparbeider deg feriepenger først etter at du har jobbet
- Hvis du blir syk i ferien (med legeattest) → får nye feriedager
- Hvis arbeidsgiver avbryter ferien → samme rettighet

Feriepenger

- Bedriften setter av feriepenger hver måned
- Feriepenger utbetales **året etter** at du jobbet
- Startet før 1. september → ferie uten betaling samme år
- År 2: har bare oppspart ca. et halvt år → lav utbetaling
- År 3: full opptjening → normal ferie med lønn

Viktige punkter å huske

- Sjekk om du trenger frikort eller skattekort
- Ferieavtaler må planlegges i god tid
- Feriepenger gir deg betaling for ferie neste år
- Bedrifter kan håndtere lærlingferie forskjellig → sjekk med din lærepllass

